

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет економіки та управління
Кафедра міжнародної економіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи _____ О.Б. Жильцов
« 05 » _____ 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

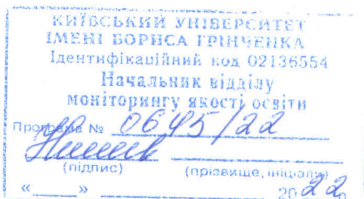
ЕКОНОМІКС І

для студентів

спеціальності _____ 051 Економіка _____

освітнього рівня _____ першого (бакалаврського) _____

освітньої програми _____ 051.00.01 Економіка міста. Урбаністика _____

Київ – 2022

Розробники:

Жукова Юлія Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки Київського університету імені Бориса Грінченка

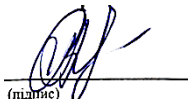
Викладачі:

Жукова Юлія Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри міжнародної економіки

Протокол від 1 вересня 2022 р. № 1.

Завідувач кафедри

(підпис)

А.В. Шлапак

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 051.00.01 Економіка міста. Урбаністика)

01.09.2022 р.

Керівник освітньої програми

Ю.М. Жукова

Робочу програму

____.____. 20__ р.

Заступник директора/декана

перевірено

О.О. Казак

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	3/90	
Курс	1	
Семестр	1	
Кількість змістових модулів з розподілом:	3	
Обсяг кредитів	3	
Обсяг годин, в тому числі:	90	
Аудиторні	42	
Модульний контроль	6	
Семестровий контроль	-	
Самостійна робота	42	
Форма семестрового контролю	залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

«Економікс» – суспільна, економічна наука про використання обмежених економічних ресурсів або управління ними для максимального задоволення необмежених матеріальних потреб людей та суспільства загалом. Стрижень Економікс – проблема оптимальності, ефективності, результативності виробництва, розподілу, обміну та споживання, пошук шляхів збільшення внеску кожного індивіда або економічного суб'єкта в результативність суспільного виробництва, зближення економічних інтересів для прискорення економічного прогресу. Економікс складається з мікро- та макроекономічного аналізу, що зумовило логіку викладання курсу: «Економікс I: Мікроекономіка» у I семестрі, «Економікс II: Макроекономіка» у II семестрі.

«Мікроекономіка» є обов'язковою дисципліною, яка забезпечує формування загальних та фахових компетентностей бакалавра спеціальності 051 Економіка.

Мета дисципліни: формування знань про закономірності поведінки економічних суб'єктів у ринкових умовах, оволодіння універсальним інструментарієм прийняття обґрунтованих рішень щодо здійснення вибору за наявності обмежених засобів та альтернативних можливостей їх використання.

Завдання дисципліни: розкрити суть і місце мікроекономічних відносин в економічній системі; обґрунтувати закони поведінки споживачів і підприємців у ринкових умовах; проаналізувати моделі максимізації прибутку фірм в умовах сучасних ринкових структур; дати характеристику закономірностей функціонування ринків ресурсів: праці, капіталу, природних ресурсів.

3. Результати навчання за дисципліною

В результаті вивчення курсу студент повинен знати:

- термінологію та основні засоби мікроекономічного аналізу;
- принципи раціональної поведінки мікроекономічних суб'єктів;
- закономірності економічної діяльності основних суб'єктів ринку та взаємодії між ними;

- основні мікроекономічні показники та моделі.

Опанувавши теоретичний курс студент повинен **вміти**:

- застосовувати прийоми мікроекономічних досліджень для аналізу ефективності функціонування самостійних господарських систем;
- самостійно виконувати техніко-економічні розрахунки, пов'язані з обґрунтуванням раціональної поведінки суб'єктів ринкових відносин на мікрорівні;

- оцінювати конкретні ринкові ситуації та прогнозувати їх зміни

Відповідність дисципліни Економікс (ОДФ.2) **компетентностям** (освітня програма 051.00.01 Економіка міста. Урбаністика (нова редакція)):

- Загальні:

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

- Спеціальні:

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.

СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

СК9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси.

Результати навчання:

- **РН3.** Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.
- **РН4.** Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

- **РН7.** Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.
- **РН9.** Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.
- **РН13.** Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.
- **РН19.** Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.
- **РН21.** Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	МК	
Змістовий модуль 1. ПОВЕДІНКА СПОЖИВАЧА ТА ТОВАРНІ РИНКИ							
Тема 1. Мікроекономіка як наука	4	2					2
Тема 2. Основи теорії попиту та пропозиції.	8	2	2				4
Тема 3. Еластичність попиту та пропозиції	8	2	2				4
Тема 4. Основи теорії поведінки споживача в ринкових умовах	8	2		2			4
Модульний контроль	2	2					
Разом	30	8	4	2		2	14
Змістовий модуль 2. ПОВЕДІНКА ВИРОБНИКА ТА КОНКУРЕНЦІЯ							
Тема 5. Теорія фірми	14	4	2	2			6
Тема 6. Основні типи ринкових структур	14	4	2	2			6
Модульний контроль	2	2					
Разом	30	8	4	4		2	12
Змістовий модуль 3. РИНКИ ФАКТОРІВ ВИРОБНИЦТВА							
Тема 7. Ринок факторів виробництва. Загальна характеристика	8	2	2				4
Тема 8. Ринок праці і заробітна плата	10	2		2			6
Тема 9. Ринки капіталу і природних ресурсів	10	2		2			6
Модульний контроль	2	2					
Разом	30	6	2	4		2	16
Підготовка та проходження контрольних заходів							
Усього	90	22	10	10		6	42

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I ПОВЕДІНКА СПОЖИВАЧА ТА ТОВАРНІ РИНКИ

Тема 1. Мікроекономіка як наука.

Мікроекономіка в системі економічних наук. Економікс. Економічні відносини на мікро- і макрорівнях. Взаємозв'язок мікро- і макроекономіки. Основні завдання і функції мікроекономіки як науки.

Характеристика предмету мікроекономіки. Мікроекономіка як наука, що вивчає теоретичні моделі логічної поведінки господарюючих суб'єктів у ринкових умовах. Суб'єкти економічних відносин на мікрорівні. Основні групи економічних відносин, що складають предмет мікроекономіки. Ринковий характер мікроекономічних відносин.

Методи мікроекономічного аналізу. Основні цілі і критерії мікроекономічного аналізу. Індуктивний і дедуктивний методи та їх взаємозв'язок. Виявлення тенденцій в процесі економічного аналізу. Абстрактний метод. Перевірка теорії фактами - важливий принцип мікроекономіки. "За інших рівних умов" - як метод аналізу. Використання математичних моделей, графіків, діаграм для кількісних прогнозів.

Тема 2. Основи теорії попиту та пропозиції.

Попит і пропозиція як важливі елементи ринку. Поняття попиту. Платоспроможний попит. Фактори які впливають на попит. Попит і ціна. Залежність попиту від нецінових факторів: доходів споживачів, цін на товари-замінники, супутні товари, споживацьких смаків та інш. Зміни у попиті та зміни попиту.

Поняття пропозиції. Закон пропозиції. Фактори, які впливають на пропозицію: ціни на ресурси, нові технології, ціни на альтернативну продукцію, податки і субсидії держави та ін.

Ринковий механізм збалансування попиту і пропозиції. Рівноважна ціна. Відхилення від рівноважної ціни і дисбаланс ринку. Поняття загальної економічної рівноваги.

Вплив цінових та нецінових факторів на зміну параметрів ринкової рівноваги. Поняття номінальної та реальної ціни. Індекс цін споживчих товарів.

Тема 3. Еластичність попиту та пропозиції.

Суть еластичності попиту. Еластичність попиту по ціні. Коефіцієнт еластичності попиту по ціні, значення, які він може приймати. Еластичний і нееластичний сегменти кривої попиту. Еластичність попиту по доходу. Перехресна еластичність попиту.

Фактори, що впливають на еластичність попиту: наявність товарів-замінників, сполучних товарів. Залежність еластичності попиту від часового фактора.

Еластичність пропозиції: поняття, коефіцієнт еластичності пропозиції по ціні, діапазон його значень. Фактори, які впливають на еластичність пропозиції.

Тема 4. Основи теорії поведінки споживача в ринкових умовах.

Корисність товару як економічна категорія. Відображення корисності товару у мікроекономічних моделях: кардиналізм та ординалізм. Показники корисності товару. Поняття загальної корисності та граничної корисності. Закон спадної граничної корисності.

Зміст теорії поведінки споживача. Розподіл грошового доходу споживача. Правило максимізації корисності. Рівновага споживача.

Прогнозування попиту на товар через кардиналістську модель максимізації корисності.

Ординалістський підхід до аналізу корисності. Припущення ординалістського підходу: порівнянність, транзитивність, ненасичуваність.

Крива байдужості. Карта кривих байдужості. Властивості кривих байдужості. Гранична норма заміщення. Зворотна залежність норми заміщення і граничної корисності.

Бюджетне обмеження споживача. Бюджетна лінія. Суміщення бюджетної лінії з картою кривих байдужості. Досягнення максимуму корисності за наявних бюджетних можливостей споживача. Стан рівноваги споживача.

Економічний механізм максимізації корисності при зростанні доходу споживача та зниженні (зростанні) цін.

Надлишок споживача.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ПОВЕДІНКА ВИРОБНИКА ТА КОНКУРЕНЦІЯ

Тема 5. Теорія фірми.

Фірма - первинна ланка народного господарства. Виробництво - основна галузь діяльності фірми. Виробничі фактори. Виробнича функція і максимізація випуску продукції. Характеристика виробничої функції.

Поняття граничного продукту. Середній продукт. Взаємозв'язок сукупного, середнього та граничного продуктів. Закон спадної віддачі факторів виробництва. Віддача від факторів виробництва:

Визначення попиту фірми на фактори виробництва: два підходи. Умова мінімізації витрат. Правило максимізації прибутку для ресурсного ринку.

Витрати виробництва. Сукупні, постійні і змінні витрати. Середні витрати. Особливості динаміки середніх постійних і середніх змінних витрат. Поняття граничних витрат.

Ефект зростання масштабів виробництва та фактори, що йому сприяють: спеціалізація, розподіл праці, технічна економія, неділимість виробництва та ін. Втрати від масштабів виробництва. Постійна віддача від масштабів.

Поняття точок беззбитковості. Аналіз сукупних та граничних величин при визначенні оптимального обсягу виробництва. Розрахунковий прибуток.

Граничний доход. Граничний прибуток. Основне правило максимізації прибутку для товарного ринку (визначення фірмою пропозиції товару).

Поняття альтернативних витрат. Економічний прибуток..

Тема 6. Основні типи ринкових структур

Основні типи ринкових структур. Критерії розмежування ринкових структур. Класифікація ринкових структур та визначення їх базових моделей.

Основні риси досконалої конкуренції. Особливості ціноутворення та виходу на ринок при досконалій конкуренції. Особливості динаміки доходу і витрат на вільно конкурентному ринку. Економічний механізм максимізації прибутку в умовах досконалої конкуренції. Досконала конкуренція як ідеальна і найбільш ефективна ринкова структура.

Характеристика монополії як ринкової структури. Виникнення монополій. Основні форми сучасних монополій. Бар'єри для вступу на ринок. Природні монополії.

Особливості низхідної кривої попиту: ціна перевищує граничний дохід, можливість підвищення ціни без зменшення обсягів продажу, еластичний та нееластичний сектори кривої попиту. Індекс Лернера. Диверсифікація цін. Економічні наслідки монополії.

Характеристика олігополії як ринкової структури. Виникнення олігополій та їх сучасні форми. Однорідні і диференційовані олігополії. Взаємозалежність як форма конкурентної боротьби. Домовленість про ціни. Картелі та джентльменські угоди. Інші види олігопольних змов: асоціації, холдинги, патентні пули, консорціуми та ін.. Індекс галузевої концентрації, індекс Гіршмана-Герфіндаля. Олігопольна координація і співробітництво. Твердість цін як характерна риса олігопольних галузей господарства. Характеристика олігопольного суперництва. Моделі поведінки фірм на олігопольному ринку: модель Курно, модель ламаної кривої попиту, ціноутворення в умовах змови, лідерство в цінах та ін.

Характерні риси ринку монополістичної конкуренції. Рівновага фірм в умовах монополістичної конкуренції. Нецінова конкуренція і просування товарів. Витрати монополістичної конкуренції та економічний прибуток. Економічна та соціальна ефективність монополістичної конкуренції.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.

РИНКИ ФАКТОРІВ ВИРОБНИЦТВА

Тема 7. Ринок факторів виробництва. Загальна характеристика

Загальна характеристика і особливості ринку виробничих ресурсів. Формування попиту на фактори виробництва. Похідний характер попиту на ресурси.

Особливості ціноутворення на ринках ресурсів. Граничний факторний продукт. Граничний факторний дохід. Граничні факторні витрати. Крива попиту на ресурс. Фактори, що спричиняють зміни у попиті на ресурс: зміна попиту на готову продукцію, зміна продуктивності ресурсу, зміна цін інших ресурсів.

Еластичність попиту на ресурси. Фактори, що впливають на еластичність попиту на ресурси: цінова еластичність попиту на готовий продукт, питома вага видатків на ресурс у загальних виробничих витратах, взаємозамінність ресурсів, зниження граничної продуктивності змінного ресурсу.

Співвідношення ресурсів і максимізація прибутку. Правило оптимального співвідношення ресурсів з метою мінімізації витрат і максимізації прибутку. Основна умова максимізації прибутку.

Тема 8. Ринок праці і заробітна плата

Ринок праці: загальна характеристика. Пропонування праці на досконало конкурентному ринку. Основний фактор, що впливає на вибір робітника – ставка заробітної плати. Ефект заміни і ефект доходу. Попит фірми на працю. Криві попиту і пропонування на працю. Рівновага фірми і галузі на конкурентному ринку праці.

Заробітна плата. Номінальна і реальна заробітна плата. Механізм визначення реальної заробітної плати.

Ринок праці в умовах недосконалої конкуренції. Монопсонія на ринку праці. Співвідношення між граничними витратами на ресурс і граничним доходом на ресурс в умовах монопсонії. Роль профспілок на ринку праці. Двостороння монополія.

Диференціація ставок заробітної плати. Людський капітал.

Тема 9. Ринки капіталу і природних ресурсів

Поняття ринку капіталу. Трактовка капіталу у марксистській і немарксистській літературі. Продуктивність капіталу. Методи визначення чистої продуктивності капіталу.

Процентний доход на капітал. Ціна позичкового капіталу. Рівноважна норма проценту. Лізинговий капітал. Ціна лізингу. Взаємозалежність між вартістю лізингу та позичковим процентом.

Поняття дисконтування. Дисконтований доход. Механізм дисконтування прибутку. Дисконтування вартості цінних паперів. Дисконтування ефективності нових інвестицій. Визначення доцільності інвестування ресурсів шляхом дисконтування капіталу і доходу.

Ринок природних ресурсів. Фіксований характер пропонування землі. Попит на землю. Рента як доход на ресурси зі сталою пропозицією. Чиста економічна (абсолютна) рента. Диференціальна рента.

Крива попиту і пропозиції природних ресурсів. Рівноважна ринкова ціна земельної ділянки. Орендна плата. Граничні і середні витрати виробництва при нерівноцінних земельних угіддях.

Підприємницький дохід і економічний прибуток. Економічна природа прибутку. Прибуток як економічна категорія. Трактовка прибутку А.Смітом і Д.Рікардо. Сучасні тлумачення прибутку у марксистській і немарксистській літературі. Прибуток як плата за послуги підприємницької діяльності, за новаторство і талант в управлінні фірмою, за ризик, за невизначеність результатів господарських рішень. Маса і норма прибутку.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		кількість одиниць	максимальна кількість	кількість одиниць	максимальна кількість	кількість одиниць	максимальна кількість
Відвідування лекцій	1	4	4	4	4	3	3
Відвідування семінарських та практичних занять	1	3	3	4	4	3	3
Робота на семінарському (практичному) занятті	10	3	30	4	40	3	30
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	Не передбачено					
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	4	20	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	Не передбачено					
Разом		-	82	-	93	-	76
Максимальна кількість балів: 251							
Розрахунок коефіцієнта: $251:100=2,51$							

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Тема 1. Мікроекономіка як наука (2 год.)

Підготуватись до дискусії за питаннями:

1. Економічні моделі і теорії
2. Позитивний і нормативний методи економічного аналізу
3. Методи побудови економічних залежностей

Термін здачі: відповідь на занятті для очної форми або термін, вказаний викладачем для дистанційної.

Форма подання результатів: файл у ЕНК.

Критерії оцінювання:

Максимальна оцінка - 5 балів складається з оцінки у 1 бал за конспект теоретичного питання 2 та по 2 бали за теоретичні питання 1 та 3.

Оцінка 1 бал виставляється якщо конспект повний, зрозумілий, структурований.

Бали знижуються, якщо у конспекті відсутні базові положення (мінус 0,5 балів), якщо конспект не зроблений - 0 балів.

Оцінка 2 бали виставляється якщо конспект повний, зрозумілий, структурований.

Бали знижуються, якщо у конспекті відсутні базові положення (мінус 1 бал), якщо конспект не зроблений - 0 балів.

Тема 2. Основи теорії попиту та пропозиції (4 год.).

1. Самостійно опрацювати та законспектувати (або підібрати матеріали та роздрукувати) питання:

- Ефект доходу та ефект заміщення, їх вплив на криву попиту
- «Парадокси» закону попиту. Товари Гіффена.

2 Розв'язок задач

1. Надана карта попиту та пропозиції для певного товару

Ціна товару, грн.	Обсяг попиту, тис.од.	Обсяг пропозиції, тис.од.
2	17	1
4	11	3
6	6	6
10	2	11

а/ побудуйте криві попиту та пропозиції

б/ якщо ціна буде 2 грн., що виникне на ринку - дефіцит чи надлишок продукції та у якій кількості?

в/ визначте те ж для ціни 10 грн.

г/ визначте ціну та обсяг рівноваги

д/ якщо внаслідок підвищення транспортних витрат пропозиція знизиться на 3 тис. од. для кожного рівня ціни, якими мають бути нові ціна та обсяг рівноваги?

2. Якщо крива пропозиції на ринку бананів становить: $Q_S = 10000 + 5000 P$, а криву попиту задано рівнянням: $Q_D = 40000 - 2000 P$,

а/ Визначте ціну та обсяг рівноваги.

б/ Яким буде наслідок верхньої межі ціни в 5 грн.?

в/ Якщо держава призначить виробнику дотацію у розмірі 1 грн. на одиницю продукції. Якими будуть нова ціна та обсяг рівноваги?

3. В таблиці перераховані різні фактори, які можуть впливати на ринок вітрильних суден. Вкажіть результат, з яким кожний фактор може впливати на ринок, використовуючи наступні позначення: V - збільшення, X - скорочення, O - відсутність змін.

Фактори, що впливають на ринок вітрильних суден	Попит	Пропозиція	Ціна	Об'єм
А) Ціни на моторні катери зросли				
Б) Споживачі вирішили проводити більше вільного часу на озерах і пляжах				
В) Фіберглас – основний компонент обшивки судна став дешевим				
Г) Середній сімейний доход значно зріс				
Д) Уряд заборонив використання моторних				

катерів в усіх місцях громадського відпочинку, тому що виникла проблема забруднення				
Е) Зарплата моряків і ціни на щогли зросли				
Ж) Звичайний моряк погано себе почуває на вітрильній яхті				

Термін здачі: вказаний у ЕНК.

Форма подання результатів: файл у ЕНК.

Критерії оцінювання:

Максимальна оцінка - 5 балів складається з оцінки у 2 бали за конспект 2 теоретичних питань (по 1 балу за питання) та 3 балів за задачі (по 1 балу за задачу).

Оцінка 1 бал виставляється якщо конспект повний, зрозумілий, структурований.

Бали знижуються, якщо у конспекті відсутні базові положення (мінус 1 бал), якщо конспект не зроблений - 0 балів.

Оцінка 1 бал за задачу виставляється, якщо вона розв'язана правильно. Якщо задача не зроблена, або розв'язана неправильно - 0 балів.

Тема 3. Еластичність попиту та пропозиції (4 год.).

1. Самостійно опрацювати та законспектувати (або підібрати матеріали та роздрукувати) питання:

1. Вплив фактору часу на еластичність попиту та пропозиції.
2. Товари-замінники та еластичність попиту по ціні.

2. Розв'язок задач

1. Ціна даного товару зменшується з 20 до 18 грн., внаслідок чого обсяг попиту зростає від 45 до 55 одиниць. Розрахуйте пряму еластичність попиту на товар. Ціна іншого товару зменшується від 15 до 12 грн., внаслідок чого попит на даний товар зменшується від 55 до 45 одиниць. Розрахуйте перехресну еластичність попиту. Чи є інший товар взаємозамінюючим до даного?

2. Функція попиту на товар задається рівнянням:

$$Q_D = 100 - 100 \cdot P + 50 P_M + 0,1 N + 0,05 I,$$

де P - ціна підручника, грн.; P_M - ціна іншого підручника; N - кількість студентів, що навчаються; I - середній дохід студента, гривень на рік. Відомо також, що $P_M = 3$, $N = 8000$, $I = 3000$, $P = 3$ грн. Визначте:

- а/ коефіцієнт еластичності попиту по ціні,
- б/ коефіцієнт еластичності попиту по доходу та категорію товару (нормальний, низької якості, предмет необхідності або предмет розкоші),
- в/ коефіцієнт перехресної еластичності попиту та вид товару (взаємодоповнюючий, взаємозамінюючий).

3. Розрахувати, на скільки відсотків зросла ціна товару, якщо за ціною 10 грн. продавалось 60 од. товару, а після підвищення ціни обсяг продажу зменшився на 10 одиниць. Коефіцієнт еластичності попиту за ціною становить – 2.

Термін здачі: вказаний у ЕНК.

Форма подання результатів: файл у ЕНК.

Критерії оцінювання:

Максимальна оцінка - 5 балів складається з оцінки у 2 бали за конспект 2 теоретичних питань (по 1 балу за питання) та 3 балів за задачі (по 1 балу за задачу).

Оцінка 1 бал виставляється якщо конспект повний, зрозумілий, структурований.

Бали знижуються, якщо у конспекті відсутні базові положення (мінус 1 бал), якщо конспект не зроблений - 0 балів.

Оцінка 1 бал за задачу виставляється, якщо вона розв'язана правильно. Якщо задача не зроблена, або розв'язана неправильно - 0 балів.

Тема 4. Основи теорії поведінки споживача в ринкових умовах (4 год.)

1. Самостійно опрацювати та законспектувати (або підібрати матеріали та роздрукувати) питання:

Додаткові вигоди споживача і виробника, які вони отримують на ринку.

1. Розв'язок задач

1. Ціна товарів $P_A=5$ грн, $P_B=2$ грн, $P_C=4$ грн. Значення граничних корисностей наведені у таблиці. Бюджет споживача 25 грн. Який набір товарів максимізує загальну корисність споживача? Розрахуйте сукупну корисність за оптимального набору.

Кількість	MI_A	MI_B	MI_C
1	10	22	12
2	7,5	16	10
3	5	10	8
4	2,5	4	6

2. Функції граничної корисності для чотирьох товарів мають вигляд:

$MU_A = 60/A$, $MU_B = 120/B$, $MU_C = 36/C$, $MU_D = 90/D$, де A , B , C , D – кількості відповідних товарів. Ціни товарів $P_A = 10$ грн., $P_B = 5$ грн., $P_C = 3$ грн., $P_D = 30$ грн. Гранична корисність грошей оцінюється споживачем у 3 ютил./грн. Визначте оптимальний набір товарів, що максимізує загальну корисність споживача. Скільки коштуватиме цей набір?

3. Функція сукупної корисності споживача $TU = 2AB$, де A та B – відповідно кількості товарів. Дохід споживача 70 грн. Визначте ціни товарів, якщо оптимальним набором для споживача є $A = 4$ од., $B = 7$ од.

4. Ціни товарів становлять: $P_X=9$ грн., $P_Y=3$ грн. Споживач витрачає на ці товари 36 грн. у місяць. Нехай крива байдужості задається рівнянням $Y=12/X$, де X та Y – кількості товарів. Знайдіть графічно комбінацію товарів, що максимізує корисність споживача.

Термін здачі: вказаний у ЕНК.

Форма подання результатів: файл у ЕНК.

Критерії оцінювання:

Максимальна оцінка - 5 балів складається з оцінки у 1 бал за конспект теоретичного питання та 4 балів за задачі (по 1 балу за задачу).

Оцінка 1 бал виставляється якщо конспект повний, зрозумілий, структурований.

Бали знижуються, якщо у конспекті відсутні базові положення (мінус 1 бал), якщо конспект не зроблений - 0 балів.

Оцінка 1 бал за задачу виставляється, якщо вона розв'язана правильно. Якщо задача не зроблена, або розв'язана неправильно - 0 балів.

Тема 5. Теорія фірми (частина 1) (3 год.).

1. Самостійно опрацювати та законспектувати (або підібрати матеріали та роздрукувати) питання:

1. Технологічна та економічна ефективність виробництва та їх динаміка у коротко- і довгострокових періодах.

2. Мінімальний ефективний розмір підприємства.

2. Розв'язок задач

1. Заповніть пропуски у таблиці:

Кількість ресурсу X, чол.	Загальний продукт TP, од.	Середній продукт AP, од./чол.	Граничний продукт MP, од./чол.
1	-	-	50
2	-	45	-
3	120	-	-
4	-	-	20
5	-	-	10

2. Фірма бажає забезпечити випуск 66 одиниць продукції за годину з найменшими витратами. Граничні продукти подані у таблиці; ціни праці $P_L = 3$ грн./год. капіталу $P_K = 2$ грн./год. Визначте:

а/ Скільки праці і капіталу потрібно використовувати?

б/ У яку грошову суму обійдеться ця комбінація?

Кількість ресурсу	Праця MP_L , од.	Капітал MP_K , од.
1	18	12
2	15	11
3	12	10
4	9	9
5	6	8

Термін здачі: вказаний у ЕНК.

Форма подання результатів: файл у ЕНК.

Критерії оцінювання:

Максимальна оцінка - 5 балів складається з оцінки у 3 бали за конспект теоретичних питань (1 бал за теоретичне питання 1 та 2 бали за теоретичне питання 2) та 2 балів за задачі (по 1 балу за задачу).

Оцінка 1 бал виставляється якщо конспект повний, зрозумілий, структурований.

Бали знижуються, якщо у конспекті відсутні базові положення (мінус 0,5 балів), якщо конспект не зроблений - 0 балів.

Оцінка 2 бали виставляється якщо конспект повний, зрозумілий, структурований.

Бали знижуються, якщо у конспекті відсутні базові положення (мінус 1 бал), якщо конспект не зроблений - 0 балів.

Оцінка 1 бал за задачу виставляється, якщо вона розв'язана правильно. Якщо задача не зроблена, або розв'язана неправильно - 0 балів.

Тема 5. Теорія фірми (частина 2) (3 год.).

1. Самостійно опрацювати та законспектувати (або підібрати матеріали та роздрукувати) питання:

1. Витрати виробництва у довгостроковому періоді.
2. Альтернативні витрати та економічний прибуток.

2. Розв'язок задач

1. Заповніть пропуски у таблиці:

Q	TC	FC	VC	ATC	AFC	AVC	MC
0	210						
5				70			
10						23	
15							22
20				50			
25				42			

2. Функція загальних витрат підприємства має вигляд:

$$TC=0,2 Q^3-12 Q^2+ 600 Q+1200, \text{ грн.}$$

Визначте:

а/ постійні витрати підприємства

б/ функцію перемінних витрат

в/ функцію граничних витрат та значення граничних витрат при $Q=20$ одиниць товару.

3. Залежність між ціною на товар та обсягом попиту задана рівнянням: $P=12-Q$. Функція сукупних витрат фірми має вигляд: $TC=10+Q^2$. Визначте обсяг продукції, який максимізує прибуток, а також величину прибутку фірми.

Термін здачі: вказаний у ЕНК.

Форма подання результатів: файл у ЕНК.

Критерії оцінювання:

Максимальна оцінка - 5 балів складається з оцінки у 2 бали за конспект 2 теоретичних питань (по 1 балу за питання) та 3 балів за задачі (по 1 балу за задачу).

Оцінка 1 бал виставляється якщо конспект повний, зрозумілий, структурований.

Бали знижуються, якщо у конспекті відсутні базові положення (мінус 1 бал), якщо конспект не зроблений - 0 балів.

Оцінка 1 бал за задачу виставляється, якщо вона розв'язана правильно. Якщо задача не зроблена, або розв'язана неправильно - 0 балів.

Тема 6. Основні типи ринкових структур (частина 1) (3 год.).

1. Самостійно опрацювати та законспектувати (або підібрати матеріали та роздрукувати) питання:

1. Приватні і державні монополії
2. Визначення монопольного становища фірми..

2. Розв'язок задач

1. Визначте двома способами оптимальний обсяг виробництва для фірми - досконалого конкурента, якщо ринкова ціна становить 130 дол., а загальні витрати фірми наведені у таблиці. Який прибуток отримає фірма, обравши цей обсяг виробництва?

Обсяг виробництва, тис. од.	0	1	2	3	4	5	6	7
Загальні витрати, тис. дол.	40	70	110	170	260	390	570	810

2. Визначте, за якою ціною буде продавати свою продукцію досконало конкурентна фірма, якщо функція її сукупних витрат має вигляд: $TC = 20 \cdot Q + Q^2 + 190$, а оптимальний обсяг виробництва становить 45 одиниць.

3. У таблиці наведені загальні витрати фірми, яка є монополістом.

Функція ринкового попиту $P = 50 - 5Q$, дол., де Q – обсяг випуску у тис. од. Визначте /двома способами/ обсяг виробництва і ціну, що дозволять фірмі максимізувати прибуток, а також величину цього прибутку.

Обсяг виробництва, тис. од.	0	1	2	3	4
Загальні витрати, тис. дол.	40	60	70	90	120

Термін здачі: вказаний у ЕНК.

Форма подання результатів: файл у ЕНК.

Критерії оцінювання:

Максимальна оцінка - 5 балів складається з оцінки у 2 бали за конспект 2 теоретичних питань (по 1 балу за питання) та 3 балів за задачі (по 1 балу за задачу).

Оцінка 1 бал виставляється якщо конспект повний, зрозумілий, структурований.

Бали знижуються, якщо у конспекті відсутні базові положення (мінус 1 бал), якщо конспект не зроблений - 0 балів.

Оцінка 1 бал за задачу виставляється, якщо вона розв'язана правильно. Якщо задача не зроблена, або розв'язана неправильно - 0 балів.

Тема 6. Основні типи ринкових структур (частина 2) (3 год.).

1. Самостійно опрацювати та законспектувати (або підібрати матеріали та роздрукувати) питання:

1. Олігопольна координація та співробітництво
2. Моделі поведінки фірм на олігопольному ринку
3. Монополістична конкуренція та економічна і соціальна ефективність

2. Розв'язок задач

1. Постійні витрати фірми, яка працює на ринку монополістичної конкуренції, $FC=100$ тис. дол., середні перемінні витрати $AVC=200$ дол. на одиницю продукції для всіх обсягів випуску. Функція ринкового попиту $P=280-5Q$, дол., де Q – випуск у тис. од. Визначте оптимальний випуск, ціну товару та прибуток фірми.

2. На олігопольному ринку оперують дві фірми, які випускають однорідний товар. Обидві фірми володіють рівними частками ринку і установлюють однакові ціни на товар. Нижче наведена інформація про попит на товар і витрати кожної фірми:

Ціна (грн.)	Обсяг попиту (од.)	Обсяг випуску (од.)	Загальні витрати (грн.)
10	5	5	45
9	6	6	47
8	7	7	50
7	8	8	55
6	9	9	65

а) Яка ціна буде установлена на ринку, якщо припустити, що кожна фірма, визначаючи ціну на свій товар, впевнена, що її конкурент вибере таку ж ціну?

б) Якщо зберігається дане припущення, то який обсяг випуску вибере кожна фірма?

в) Чи з'являться на ринку в довгостроковій перспективі нові фірми?

г) Чи є у кожної з цих двох фірм стимул назначити ціну на свій товар нижче ціни конкурента? Якщо так, то який він?

Термін здачі: вказаний у ЕНК.

Форма подання результатів: файл у ЕНК.

Критерії оцінювання:

Максимальна оцінка - 5 балів складається з оцінки у 3 бали за конспект 3 теоретичних питань (по 1 балу за питання) та 2 балів за задачі (по 1 балу за задачу).

Оцінка 1 бал виставляється якщо конспект повний, зрозумілий, структурований.

Бали знижуються, якщо у конспекті відсутні базові положення (мінус 1 бал), якщо конспект не зроблений - 0 балів.

Оцінка 1 бал за задачу виставляється, якщо вона розв'язана правильно. Якщо задача не зроблена, або розв'язана неправильно - 0 балів.

Тема 7. Ринки факторів виробництва. Загальна характеристика (4 год.).

1. Самостійно опрацювати та законспектувати (або підібрати матеріали та роздрукувати) питання:

1. Особливості ціноутворення на ринках ресурсів.

2. Попит на ресурси в умовах недосконалої конкуренції.

2. Розв'язок задач

1. Припустимо, що продуктивність праці і капіталу дорівнює значенням, вказаним нижче. Продукція, вироблена з допомогою цих ресурсів, реалізується на ринку в умовах чистої конкуренції по одному долару за одиницю. І праця і капітал купуються в умовах чистої конкуренції по одному долару і 3 дол.

Одиниця капіталу	MPk	Одиниця праці	MPl
1	24	1	11
2	21	2	9
3	18	3	8
4	15	4	7
5	9	5	6
6	6	6	4
7	3	7	1
8	1	8	0.5

а) Яким буде співвідношення праці і капіталу, що забезпечує найменші витрати при виробництві 80 одиниць продукції? Поясніть.

б) Яке співвідношення праці і капіталу забезпечує максимальний прибуток фірми? Поясніть. Який обсяг продукції, виробленої в результаті цього? Який економічний прибуток?

в) Якщо фірма застосовує забезпечуюче максимальний прибуток співвідношення праці і капіталу, як вказано в пункті "б", то чи гарантує таке співвідношення ресурсів одночасно і найменші витрати? Поясніть.

Термін здачі: вказаний у ЕНК.

Форма подання результатів: файл у ЕНК.

Критерії оцінювання:

Максимальна оцінка - 5 балів складається з оцінки у 2 бали за конспект 2 теоретичних питань (по 2 бали за питання) та 1 балу за задачу.

Оцінка 2 бали виставляється якщо конспект повний, зрозумілий, структурований.

Бали знижуються, якщо у конспекті відсутні базові положення (мінус 1 бал), якщо конспект не зроблений - 0 балів.

Оцінка 1 бал за задачу виставляється, якщо вона розв'язана правильно. Якщо задача не зроблена, або розв'язана неправильно - 0 балів

Тема 8. Ринок праці і заробітна плата (6 год.).

1. Самостійно опрацювати та законспектувати (або підібрати матеріали та роздрукувати) питання:

1. Рівновага фірми і галузі на конкурентному ринку праці.
2. Стратегічні моделі визначення реальної заробітної плати.

2. Розв'язок задач

1. Індекс споживчих цін на товари і послуги в Україні становив (до грудня попереднього року, відсотків): 1р. – 130%; 2р. – 120%; 3р. -105%; 4р. – 105%; 5р. – 100%; 6р. – 110%.

Середня заробітна плата робітників і службовців становила: 0р. – 1000 грн.; 1р. – 1400 грн.; 2р. – 1650 грн.; 3р. – 1650 грн.; 4р. – 1770 грн.; 5р. – 1800 грн.; 6р. – 1900 грн. Визначити, як змінювалась по роках реальна заробітна плата порівняно з 0 (базовим) роком (у абсолютних величинах та у відсотках).

2. Визначити попит фірми на працю, якщо кожного робітника підприємець наймає за ставкою заробітної плати 12 грн.; продукцію, вироблену робітниками, реалізує

на ринку досконалої конкуренції за ціною 2 грн. за одиницю, залежність обсягів виробництва від кількості робітників наведена у таблиці.

Кількість працівників, чол..	1	2	3	4	5	6	7
Обсяг виробництва, од.	12	22	28	33	37	40	42

3. Визначити попит фірми на працю, якщо кожного робітника підприємець наймає за ставкою заробітної плати 150 грн.; продукцію, вироблену робітниками, реалізує на ринку досконалої конкуренції за ціною 5 грн. за одиницю, залежність обсягів виробництва від кількості робітників задається рівнянням: $Q = 60 \cdot L - 0,5 \cdot L^2$

Термін здачі: вказаний у ЕНК.

Форма подання результатів: файл у ЕНК.

Критерії оцінювання:

Максимальна оцінка - 5 балів складається з оцінки у 2 бали за конспект 2 теоретичних питань (по 1 балу за питання) та 3 балів за задачі (по 1 балу за задачу).

Оцінка 1 бал виставляється якщо конспект повний, зрозумілий, структурований.

Бали знижуються, якщо у конспекті відсутні базові положення (мінус 1 бал), якщо конспект не зроблений - 0 балів.

Оцінка 1 бал за задачу виставляється, якщо вона розв'язана правильно. Якщо задача не зроблена, або розв'язана неправильно - 0 балів.

Тема 9. Ринок капіталу і природних ресурсів (6 год.).

1. Самостійно опрацювати та законспектувати (або підібрати матеріали та роздрукувати) питання:

1. Ризик і норма віддачі.
2. Рента на невідновлювальні ресурси.

2. Розв'язок задач

1. Розрахувати, скільки грошей ви заберете через 3 роки з банківського депозитного рахунку, якщо ваш вклад складає 10000 грн., під 14% річних за умови:

- а/ нарахування простих відсотків;
- б/ нарахування складних відсотків.

2. Маємо два види дисконтованого доходу: дохід А=200 дол., дохід В=220 дол.

Дохід А: 100 дол. виплачується сьогодні і 100 дол. – через рік.

Дохід В: 20 дол. виплачується сьогодні, 100 дол. – через рік, 100 дол. – через 2 роки.

Якому з цих доходів Ви надаєте перевагу при процентних ставках: 5%? 20%?.

3. Розрахувати, якою є ставка банківського відсотка, якщо земельна ділянка площею 20 га була продана за ціною 3000 грн. за 1 га, якщо попит на землю описується рівнянням: $Q_D = 480 - R$, пропозиція землі $Q_S = 200$ га (R – рента за 1 га).

Термін здачі: вказаний у ЕНК.

Форма подання результатів: файл у ЕНК.

Критерії оцінювання:

Максимальна оцінка - 5 балів складається з оцінки у 2 бали за конспект 2 теоретичних питань (по 1 балу за питання) та 3 балів за задачі (по 1 балу за задачу).

Оцінка 1 бал виставляється якщо конспект повний, зрозумілий, структурований.

Бали знижуються, якщо у конспекті відсутні базові положення (мінус 1 бал), якщо конспект не зроблений - 0 балів.

Оцінка 1 бал за задачу виставляється, якщо вона розв'язана правильно. Якщо задача не зроблена, або розв'язана неправильно - 0 балів.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульні контрольні роботи №1, №2, №3 проводяться у дистанційній формі (онлайн в середовищі Moodle).

Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу - 25.

Модульна контрольна робота 1 при дистанційній формі навчання складається з 18 тестів та 1 задачі.

Тестові завдання охоплюють весь зміст модуля і розподілені наступним чином:

Тема 1 - 3 тести;

Тема 2 - 5 тестів;

Тема 3 - 5 тестів;

Тема 4 - 5 тестів.

Задача обирається випадковим чином і може відноситись до теми 2, 3 або 4. Пропонована задача є типовою для однієї з тем модуля. Аналогічні задачі винесені на самостійне завдання відповідної теми.

Модульна контрольна робота 2 при дистанційній формі навчання складається з 18 тестів та 1 задачі.

Тестові завдання охоплюють весь зміст модуля і розподілені наступним чином:

Тема 5 частина 1 - 4 тести;

Тема 5 частина 2 - 5 тестів;

Тема 6 частина 1 - 5 тестів;

Тема 6 частина 2 - 4 тести.

Задача обирається випадковим чином і може відноситись до теми 5 або 6. Пропонована задача є типовою для однієї з тем модуля. Аналогічні задачі винесені на самостійне завдання відповідної теми.

Модульна контрольна робота 3 при дистанційній формі навчання складається з 18 тестів та 1 задачі.

Тестові завдання охоплюють весь зміст модуля і розподілені наступним чином:

Тема 7 - 6 тестів;

Тема 8 - 6 тестів;

Тема 9 - 6 тестів.

Задача обирається випадковим чином і може відноситись до теми 7, 8 або 9. Пропонована задача є типовою для однієї з тем модуля. Аналогічні задачі винесені на самостійне завдання відповідної теми.

Критерії оцінювання модульних контрольних робіт є однаковими і підпорядковані наступним вимогам.

Кожен тест оцінюється у 1 бал максимально, тому за 18 тестових завдань студент може одержати максимально 18 балів.

При тестуванні он-лайн оцінка обраховується:

- для тестів, які передбачають одну правильну відповідь (формату «один з багатьох» та «так або ні») **1 бал** виставляється, якщо відповідь правильна, у протилежному випадку виставляється оцінка **0 балів**;

- за тест, який передбачає декілька правильних відповідей (формат «декілька з багатьох», «відповідність») оцінка розраховується на **пропорційній основі**. Якщо, наприклад, в тесті передбачено дві правильні відповіді, то 1 бал виставляється, якщо студент навів обидві правильні відповіді, якщо одну правильну і одну неправильну – то оцінка за тест 0,5 балів, якщо ж обидві відповіді студента неправильні – тест оцінюється у 0 балів). Аналогічно для 3 відповідей – кожна оцінюється у 0,33 бали і помилки враховуються відповідно.

Максимальна кількість балів за задачу - 7.

7 балів виставляється, якщо:

- задача розв'язана правильно,
- показані всі необхідні проміжні розрахунки,
- вказані одиниці виміру,
- наведений обґрунтований коментар (якщо це необхідно за умовою задачі).

Бали знижуються відповідно:

- не наведено проміжних розрахунків - мінус 2-3 бали,
- не вказано (неправильно вказано) одиниці виміру - мінус 1 бал,
- не наведено коментар - мінус 2-3 бали,
- хід рішення правильний, але допущена помилка у розрахунках - мінус 3-4 бали,
- неправильний хід рішення задачі (повністю або частково), задача не розв'язана - мінус 5-7 балів.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Семестровий контроль – залік. Виставляється на останньому занятті за кількістю набраних в семестрі рейтингових балів (в межах 100).

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

На залік не передбачено.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
A	100-90

B	82-89
C	75-81
D	69-74
E	60-68
FX	35-59
F	0-34

7. Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 90 год., лекції – 22 год., семінари – 10 год., практичні – 10 год., самостійна робота – 42 год., модульний контроль – 6 год.

Тиждень												
Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II				Змістовий модуль III			
Назва модуля	Поведінка споживача та товарні ринки				Поведінка виробника та конкуренція				Ринки факторів виробництва			
Кількість балів за модуль	82 бали (32,7%)				93 бали (37%)				76 балів (30,3%)			
Теми лекцій	Мікроекономіка як наука (1 бал)	Основи теорії попиту та пропозиції (1 бал)	Еластичність попиту та пропозиції (1 бал)	Основи теорії поведінки споживача в ринкових умовах (1 бал)	Теорія фірми (1 бал)	Теорія фірми (1 бал)	Основні типи ринкових структур (1 бал)	Основні типи ринкових структур (1 бал)	Ринок факторів виробництва. Загальна характеристика (1 бал)	Ринок праці і заробітна плата (1 бал)	Ринки капіталу і природних ресурсів (1 бал)	
Теми семінарських та практичних занять		Основи теорії попиту та пропозиції (11 балів) - семінар	Еластичність попиту та пропозиції (11 балів) - семінар	Основи теорії поведінки споживача в ринкових умовах (11 балів) - практичне	Теорія фірми (11 балів) - семінар	Теорія фірми (11 балів) - практичне	Основні типи ринкових структур (11 балів) - семінар	Основні типи ринкових структур (11 балів) - практичне	Ринок факторів виробництва. Загальна характеристика (11 балів) - практичне	Ринок праці і заробітна плата (11 балів) - семінар	Ринки капіталу і природних ресурсів (11 балів) - практичне	
Самостійна робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)				Модульна контрольна робота 2 (25 балів)				Модульна контрольна робота 3 (25 балів)			
Сума за семестр	251, коефіцієнт переведення у 100-бальну шкалу 2,51											
Підсумковий контроль	залік											

7. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Економіка: теорія і практика. Підручник/ Галушка З.І., Поченчук Г.М. - Чернівці: Чернів. нац. ун-т, 2020. - 232 с.
2. Мікроекономіка/ М. Рудий, В. Жебка. - Київ: Центр навчальної літератури, 2019. - 360 с.
3. Мікроекономіка/ О.Я. Базилінська, О.В. Мініна. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. - 352 с.
4. Економічна теорія (політекономія, мікроекономіка, макроекономіка). Мікроекономіка : навч. посіб. / Мацелюх Н. П. та ін. - Ірпінь, 2018. - 298 с.
5. Мікроекономіка: навч. посіб./ Кравчук Ю.Б. - Харків, 2016. - 133 с.
6. Аналітична економіка. Макроекономіка і мікроекономіка. Підручник у 2 книгах. Кн. 2 : Мікроекономіка/ С. Панчишин, П. Островерх, І. Грабінська. - Львів: Апріорі, 2019. - 647 с

Додаткова

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: підручник : у 2 кн. Кн. 2 : Мікроекономіка / С. М. Панчишин та ін. ; Львівський нац. ун-т імені Івана Франка. - Київ : Знання, 2010. - 437 с
2. Практикум з мікроекономіки : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. / В. Д. Базилевич [та ін.]; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - Київ : Київський університет, 2008. - 303 с.
3. Економічна теорія: політекономія, мікроекономіка, макроекономіка: навчальний посібник для вузів / Білецька, Л.В., Білецький, О.В., Савич, В.І.; Л. В. Білецька, О. В. Білецький, В.І. Савич. - Київ : Центр навчальної літератури, 2005. - 652 с.
4. Мікроекономіка: навч. посіб. / М. М. Рудий. - Київ : Каравела, 2008. - 312 с
5. Оверченко В. І., Мажак З. М., Софій М. І. Мікроекономіка: навч. посіб. / за наук. ред. О. Л. Ануфрієвої. - Івано-Франківськ, Лілея НВ, 2015. - 348 с.
6. Мікроекономіка: практикум: навчальний посібник / Г. Е. Гронтковська, А. Ф. Косік. - 3-тє вид., стер. - Київ : Центр учбової літератури, 2010. - 417 с.
7. Жукова Юлія Миколаївна. «Мікроекономіка: конспект лекцій»/ К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2011. – 139 с.
8. Жукова Юлія Миколаївна. Методичні рекомендації до вивчення курсу «Мікроекономіка»: Навчально-методичний посібник/ Жукова Ю.М. - К.: КМПУ імені Б.Д.Грінченка, 2009. – 88 с.

ІНТЕРНЕТ-джерела

1. [Оверченко В.І., Мажак З.М., Софій М.І. Мікроекономіка](#)
2. [Косік А.Ф., Гронтковська Г.Е. Мікроекономіка](#)
3. [Мікроекономіка](#)
4. [Наливайко А.П. Мікроекономіка](#)
5. [Задоя А.О. - Мікроекономіка: курс лекцій та вправи](#)

Додаткові ресурси (за наявності)

ЕНК «Економікс» для навчання в середовищі Moodle. (<https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=14524>).